

nu samen vooruit!

Verkiezingsprogramma D66 Hoeksche Waard 2019-2022

www.d66hoekschewaard.nl

facebook.com/d66hw – ook voor messenger

twitter.com/d66hw

Waar het ons om gaat: Nu sámen vooruit!

Er is een nieuw hoofdstuk aangebroken voor onze twee prachtige eilanden: de Hoeksche Waard en Tiengemeten. Na de verkiezingen in november gaan wij voortaan samen verder als één gemeente Hoeksche Waard. Een ideaal moment om na te denken over hoe wij onze nieuwe gemeente willen vormgeven. Wat willen wij behouden uit de 'oude' gemeenten? Wat willen wij graag anders doen in de toekomst?

Inwoners, verenigingen, bedrijven en de politiek hebben de komende jaren de kans om echt iets te veranderen. Om samen aan de slag te gaan met de grote uitdagingen die er zijn op bijvoorbeeld het gebied van vervoer, wonen, duurzaamheid en cultuur.

D66 Hoeksche Waard heeft zich de afgelopen tijd goed voorbereid om samen met u en de andere politieke partijen ervoor te zorgen dat de nieuwe gemeente een succes wordt. Wij zetten in op een aantrekkelijk eiland voor jong en oud, waar bewoners zich thuis voelen, waar bedrijven zich willen vestigen en bezoekers welkom zijn.

Ik nodig u uit om ons programma te lezen, om samen met ons vooruit te gaan. Voor een bloeiend eiland. Voor leefbare dorpen. Voor jong én oud. Voor iedereen.

Namens D66 Hoeksche Waard,

Miranda den Tuinder-van Meteren
lijsttrekker

P.S.: Vraagt u zich af of u bij de gemeenteraadsverkiezingen beter op een lokale dan op een landelijke partij kunt stemmen? Dan wil ik u graag het volgende in overweging geven: D66 Hoeksche Waard is volledig gericht op het wel en wee van ons eiland. Wij komen hier vandaan en wonen er allemaal zelf. Geen 'Haagsche' agenda's die ons iets voorschrijven. Wel hebben wij vanuit D66 het voordeel van een sterk netwerk met vertegenwoordigers in de omliggende gemeenten, bij de provincie én in de Tweede Kamer. Dat helpt ons om dingen makkelijker voor elkaar te krijgen bij vraagstukken die de Hoeksche Waard aan gaan in landelijke en regionale vraagstukken.

Mobiliteit:

We maken van de Hoeksche Waard een echt fietseiland, met veilige snelfietspaden tussen de dorpen én naar Rotterdam. Liever verbreding van de A29 dan de A4-Zuid. Beter openbaar vervoer en de Kiltunnel tolvrij. OV op maat tussen de kernen en meer sneldiensten spits van en naar grotere kernen.

Economie en bedrijvigheid:

*Bedrijven in de Hoeksche Waard houden en zorgen ervoor dat we meer interessante bedrijven aantrekken. Ruim baan voor innovatieve bedrijven.
De koopzondag mag! Wij geven ruimte aan initiatieven om op zondag te kunnen winkelen.*

Zorg en welzijn:

Wij staan voor zorg op maat, we kijken naar de klant en zijn/haar omgeving en niet naar de wet waaronder de zorg valt. Eén zorgloket waar je gehoord wordt en geen wachtlijsten.

Duurzaam:

Zo spoedig mogelijk een flink investeringsfonds instellen om de achterstand in verduurzaming in te halen. Wij willen een gemeente die de inwoners helpt om hun woningen te verduurzamen, we maken werk van een duurzaamheidsfonds om de Hoeksche Waard sneller energieneutraal te maken.

Sport:

Sport moet bereikbaar zijn voor iedereen, wij gaan voor een gemeente die verenigingen faciliteert en stimuleert waar nodig. De gemeente overbruggt de kloof voor mensen die sportdeelname niet kunnen betalen.

Kunst en Cultuur:

Een gemeente met meer dan 85.000 inwoners verdient kunst en cultuur. Ruimte voor een professioneel theater, festivals, exposities, musea, e.d.. Het behoud van cultureel erfgoed moet eindelijk eens onder de aandacht komen.

Jongeren:

Jonge mensen weten heel goed wat ze willen. Wij luisteren naar hen, bieden mogelijkheden om mee te praten over ontwikkelingen omtrent uitgaan, wonen, et cetera.

Onderwijs:

Wij bevorderen de integrale kindcentra en willen een volledige Mbo-opleiding starten op ons eiland. Laaggeletterdheid en cultuureducatie krijgen daarnaast speciale aandacht.

Natuur:

De Hoeksche Waard moet aantrekkelijk blijven voor de volgende generaties. Wij zijn zuinig op onze natuur. Voor elke boom die wordt weggehaald, geldt een herplantingsplicht.

Participatie:

D66 gelooft in de kracht van mensen, als inwoners het zelf kunnen en willen doen, dan moet de gemeente dat stimuleren.

Wonen:

Wij voorzien in passende woonruimte voor ouderen om doorstroming te bevorderen en woonruimte te creëren voor jonge gezinnen. Meer betaalbare woningen voor starters.

Leefbaarheid:

Wat groen is moet groen blijven, wij staan voor het behoud van groen in de woonkernen.

Dierenwelzijn:

Het welzijn van het dier staat voorop wanneer we besluiten nemen over dieren.

Toerisme en recreatie:

Wij zetten in op Eilandmarketing om toerisme te stimuleren.

Veiligheid:

D66 wil betere handhaving door een uitbreiding van het aantal Boa's. In de wijk staat veiligheid van kinderen, voetgangers en fietsers voorop. Wij zijn voorstander van het georganiseerd afsteken van vuurwerk door de gemeente.

Belastingen:

Wij gaan voor de laagste lasten. De precario inkomsten geven wij via een jaarlijkse uitkering terug. En de hondenbelasting kan op termijn worden afgeschaft.

Dienstverlening:

De dienstverlening zoveel mogelijk naar wens van de inwoners: aan het loket, online of op afspraak bij u thuis. Daarbij is het uitgangspunt dat u in één keer goed wordt geholpen.

Inhoud

Waar het ons om gaat: Nu sámen vooruit!.....	2
1. Toegankelijk bestuur en gastvrije dienstverlening.....	6
2. Veilige dorpen en plezierige wijken.....	7
3. Gezonder leven met preventie en voorlichting.....	8
4. Goede zorg en ondersteuning van kwetsbaren.....	9
5. Sneller vooruit met auto, openbaar vervoer én fiets.....	11
6. Innovatieve bedrijven en levendige winkelgebieden	13
7. Een energieneutraal en duurzaam eiland	14
8. Oog voor natuur	16
8a. Landschap.....	16
8b. Agrarische Sector	17
9. Hart voor dieren.....	18
10. Onderwijs	19
11. Wonen.....	20
12. Jongeren	21
14. Kunst en Cultuur.....	23
15. Toerisme en recreatie.....	24
16. Financieel degelijk beleid en de laagste lasten	25

1. Toegankelijk bestuur en gastvrije dienstverlening

‘Dienstverlening dichtbij, gastvrij en met luisterend oor’

Veel mensen vragen zich af of met de herindeling het bestuur niet te ver van de inwoners af komt te staan. Wat D66 betreft absoluut niet: elk dorp en elk buurtschap telt mee. We gaan voor vitale en leefbare dorpen en daar maken wij een wethouder verantwoordelijk voor. Een bestuur dat u uitnodigt en waar uw mening ertoe doet. Dat over de grenzen van het eiland kijkt en samenwerkt met andere gemeenten, provincie en Rijk om hier zaken voor elkaar te krijgen. De dienstverlening is van deze tijd en op maat: digitaal, aan het loket en aan huis. Een gastvrij bestuur dat niet denkt in regels, maar in oplossingen. Dat met u meedenkt en waar u direct goed wordt geholpen. Wij investeren in onze ambtenaren, want daarmee worden de inwoners het beste bediend. En wij vinden dat een snelle internetverbinding overal beschikbaar moet zijn in de Hoeksche Waard, zodat u alles thuis kunt regelen.

Hier zetten wij ons voor in

Bestuur

- *Bestuur is transparant, aanspreekbaar en integer*
- *Een akkoord en programma waar zoveel mogelijk partijen – coalitie én oppositie – aan hebben meegewerkt en zich in herkennen*
- *College van B&W wordt vóóraf onafhankelijk getoetst op integriteit*
- *Wethouders voor alle dorpen en buurtschappen, die aandacht hebben voor iedereen*

Bewonersparticipatie

- *Wij betrekken inwoners vóóraf in plaats van (alleen) achteraf, met ruime mogelijkheden om in gesprek te gaan*
- *Bewoners moeten de kans krijgen om zelfverantwoordelijkheid te nemen voor hun buurt als zij dat beter kunnen ('right to challenge')*
- *De samenleving moet zich kunnen uitspreken over het profiel van de nieuwe burgemeester*

Dienstverlening

- *Geen kastje-naar-de-muur: wij willen dat u in één keer goed wordt geholpen*
- *Servicepunten op goed bereikbare locaties met ruime openingstijden*
- *Heldere, tijdige en makkelijke communicatie, ook via social media*
- *Service zoals u dat uitkomt: digitaal, aan het loket en thuis.*
- *24-uurs toegang via digitaal loket, dat flink mag worden uitgebreid*
- *Investeren in ambtelijke kwaliteit met goede voorzieningen en opleidingen*
- *Geen nieuw gemeentehuis*
- *Snel internet voor iedereen in de Hoeksche Waard*

2. Veilige dorpen en plezierige wijken

“Veiligheid versterken en de leefbaarheid van de wijken vergroten”

De Hoeksche Waard is één van de veiligste gebieden van Nederland. Dat willen wij vasthouden. Een misvatting is dat er meer regels nodig zijn, maar vaak gaat het om handhaven. Voor plezierige buurten is vooral het vrij kunnen bewegen en spelen belangrijk. Voetgangers en fietsers krijgen van ons voorrang. Er moet voldoende ruimte zijn om te parkeren. Meer kleinschalige speel- en sportvoorzieningen in de wijken. Meer groen en groenbehoud vinden wij belangrijk. Het afsteken van vuurwerk brengt plezier, maar ook overlast voor mens en dier. Wat ons betreft werken wij toe naar centrale plekken voor het afsteken. Dat spaart ook het milieu. Voor alles wat we doen geldt: wij betrekken bewoners vóórdat iets aangepast wordt in hun wijk.

Hier zetten wij ons voor in

Veiligheid

- *Actieve voorlichting aan inwoners en preventiecampagnes*
- *Voldoende Boa's (buitengewone opsporingsambtenaren) die handhavend, maar ook voorlichtend te werk gaan, ook buiten kantooruren*
- *Stimuleren van Buurt Bestuurt en WhatsAppgroepen: elke wijk 'gedekt'*

Wijkverkeer

- *In de dorpsharten, bij scholen, recreatieoorden, sportaccommodaties en in verschillende woonwijken is de auto te gast: voetgangers en fietsers hebben voorrang*
- *Meer elektrische laadpalen voor fiets en auto in dorpsharten*
- *Het aantal parkeerplaatsen wordt realistisch ingeschat, zodat er later geen overlast ontstaat*
- *Parkeren blijft gratis en met meer blauwe zones in dorpsharten en op andere drukke plekken om de doorstroming te verbeteren. Handhaving is hiervoor noodzakelijk. Daarnaast worden foutparkeerders aangepakt om de overlast voor bewoners te verminderen.*
- *De wirwar van verkeersborden en paaltjes willen we vereenvoudigen en we zorgen voor meer overzicht en veiligheid met gekleurde wegmarkeringen*
- *Lastige oversteekplaatsen pakken we aan en maken we overzichtelijker en veiliger*

Groen

- *We versterken het groen waar het kan*
- *Waar bomen worden verwijderd geldt een herplantingsplicht*

Speel- en sportgelegenheden

- *Meer speel- en sportvoorzieningen in de wijken, voor jong en oud*

Oud & Nieuw

- *In de grotere kernen een eindejaarsfeest, wat de gemeente door een professionele organisatie laat verzorgen.*
- *We willen dat vuurwerk georganiseerd wordt afgestoken.*

3. Gezonder leven met preventie en voorlichting

“Gezond leven om langer gezond en zelfstandig te blijven.”

Gezond eten en voldoende bewegen zijn belangrijk om langer gezond te blijven. Wij promoten actief een gezonde leefstijl en zetten in op preventie, vooral met voorlichting. Soms gaat het niet zo goed met de thuissituatie of gezondheid van kinderen, gezinnen of senioren. Het is belangrijk dat de samenleving deze signalen oppakt en dat tijdig de juiste hulp wordt ingezet om vergroting van de problemen te voorkomen. Een intensieve samenwerking tussen onder andere het verenigingsleven, onderwijs en zorgteam is hiervoor noodzakelijk. Deze willen wij actief ondersteunen om signalen snel op te pakken. Het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen (soms ook jongeren) ondersteunen wij. Daarnaast zetten wij in op het langer gezond thuis kunnen leven door ouderen.

Hier zetten wij ons voor in

- *Scholen, kerken, verenigingen e.d., worden begeleid in het vroegtijdig herkennen van problemen en wij informeren hen waar zij met hun zorgen terecht kunnen.*
- *We investeren in voorlichting over en een campagne voor een gezonde leefstijl*
- *We willen beter voorlichten over de risico's van het niet vaccineren*
- *We zetten in op verslavingspreventie (gamen, social media, drugs, alcohol)*
- *We ondersteunen projecten die een bijdrage leveren aan het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen, zoals bijvoorbeeld 'adopteer een opa of oma'.*
- *Wij faciliteren trainingen voor het herkennen van onder andere dementie en voor valpreventie*

4. Goede zorg en ondersteuning van kwetsbaren

“Kwetsbare mensen moeten ondersteund worden als zij het zelf niet redden.”

Eigen kracht staat voorop, maar niet iedereen heeft die voldoende. Wat ons betreft kan er nog veel verbeterd worden in de zorg. Zo willen wij dat het tekort aan thuiszorg moet worden aangepakt. De kwaliteit van de geleverde zorg en de tevredenheid onder cliënten moet beter worden gemeten. Dat kan door middel van een ouderplatform op de Hoeksche Waard. Wij willen doorpakken met de samensmelting van de huidige jeugdteams en volwassenteams naar een breed team om de overgang van de jeugdhulpverlening naar volwassenhulp (van 17e naar 18e levensjaar) te verbeteren. Inwoners kunnen voor alle hulpvragen terecht bij één zorgloket. Dit loket dient deskundig en klantgericht te zijn, waarbij de vraag van de cliënt het uitgangspunt is en niet een stroom van ingewikkelde formulieren. Wij willen dat er één contactpersoon/ regievoerder is voor een gezin, die de hulp monitort. De Adviesraad voor het Sociaal Domein is belangrijk voor de advisering over beleid.

Dat een eigen inkomensafhankelijke bijdrage wordt gevraagd voor voorzieningen vinden wij redelijk, maar het mag nooit zo zijn dat iemand de noodzakelijke zorg ontzegt wordt. Voorzieningen moeten wel bereikbaar zijn voor iedereen. Wij zijn voorstander van het persoonsgebonden budget (PGB), omdat de inwoner op die manier de regie houdt over de hulpverlening en keuzevrijheid heeft. We willen wachtlijsten verminderen en voor crisissituaties mag er nooit een wachtlijst bestaan.

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn onmisbaar voor onze samenleving. Wij willen hen de gelegenheid bieden om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Speciale aandacht geven wij aan mensen met een beperking. Openbare gebouwen dienen toegankelijk te zijn voor mensen met een fysieke beperking en zorgvuldige begeleiding om tot zinvolle dagbesteding te komen is voor de gemeente een belangrijke opdracht. We zetten in op een actief beleid om kwetsbaren te helpen een plek te vinden op de arbeidsmarkt. Voor mensen in de schuldhulpverlening bieden wij via WIHW (Werk en Inkomen Hoeksche Waard) begeleiding om de problemen op te lossen. Schulden zijn namelijk vaak de bron van andere problemen, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid, onderwijs en werk. Kwetsbare mensen met psychische problemen en/of verward gedrag moeten worden opgevangen. Wij ontvangen daarvoor Rijksmiddelen en willen met huidige instanties kijken naar opvangmogelijkheden in de Hoeksche Waard.

Hier zetten wij ons voor in

Zorg en PGB

- *Eén zorgloket voor alle vragen en één contactpersoon die de hulpverlening in een gezin monitort.*
- *Snel samenvoegen van jeugd- en volwassenteams naar een breed zorgteam*
- *De klant staat centraal en professionals in het zorgteam gaan uit van de hulpvraag van de cliënt, niet van de wet*
- *Meer ruimte voor aanpak van zorgprofessional en cliënt, minder formulieren*
- *Het bestaande gebrek aan thuiszorg (persoonlijke verzorging en verpleging) moet in overleg met de zorgverzekeraars met prioriteit worden opgelost.*
- *Realistische bedragen en meer duidelijkheid en inzichtelijkheid bij PGB's*
- *Geen wachtlijsten voor crisisopvang en Veilig Thuis (huiselijk geweld en kindermishandeling)*
- *Huisartsenpost als noodpost in Klaaswaal blijft open*
- *De weekend- en nachtapotheek levert medicijnen zonder extra toeslag voor noodgevallen.*
- *Mensen met verward gedrag en psychische problemen worden zo dichtbij mogelijk opgevangen.*

Jeugdhulp

- *Jeugdhulp is gedurende het hele jaar voor alle kinderen beschikbaar en solidariteit tussen de gemeenten Zuid-Holland Zuid is geen vrijbrief om niet in te zetten op preventie*
- *Gemeenten maken afspraken om excessen in kosten te voorkomen. Als gemeenten zich daar niet aan houden, betalen zij zelf voor hun hoge zorggebruik*
- *Versnelling van verandering en vernieuwing in zorg door stevig te sturen op contracten*
- *Oprichten van snel toegankelijke, specialistische steunpunten op de Hoeksche Waard om de wachtlijsten voor specialistische zorg terug te dringen*
- *Er komt een ouderplatform voor cliënttevredenheid in de jeugdzorg*

Vrijwilligers en mantelzorgers

- *Goede ondersteuning van én passende waardering voor hun belangrijke werk*
- *Gelegenheid om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen*
- *Zij worden vaste gesprekspartner bij de keukentafelgesprekken met de gemeente*
- *Extra aandacht voor jonge mantelzorgers, kinderen die voor hun zieke ouder(s) zorgen, onder andere door voorlichting op scholen*

Participatie

- *Mensen met een beperking worden zorgvuldig begeleid naar zinvolle dagbesteding*
- *Met Werk & Inkomen Hoeksche Waard (WIHW) willen we een actief beleid opstellen om armoede te bestrijden en het aantal bijstandsgerechtigden te verminderen*
- *Voor statushouders willen we actief beleid om hen te helpen. We zien we een tegenprestatie als middel om sneller zelfstandiger te worden en te integreren*
- *Langdurig werkelozen willen we aan een baan helpen met 'social return': als de gemeente een bedrijf een opdracht geeft, komt een deel van hun inzet uit deze groep mensen*

5. Sneller vooruit met auto, openbaar vervoer én fiets

Sneller vooruit: niet alleen met de auto, maar ook met het openbaar vervoer, over water en met de fiets'

Wie wil er wonen, werken, recreëren of investeren op een eiland waar je amper nog af of op kunt?

De toenemende drukte op de A29 en de binnenwegen samen met de regelmatige afsluitingen voor onderhoud van de Kiltunnel, Heinenoordtunnel en Haringvlietbrug zorgen voor een onhoudbare situatie.

De A4-Zuid komt er sowieso niet voor 2028 en kost tenminste 2 miljard euro. Echter, nu niets doen is voor D66 geen optie. Daarom maakt D66 van mobiliteit een topprioriteit. Daarbij willen wij geen nieuwe doorsnijdingen van het landschap. Waar het kan kiezen we voor alternatieven of het verbreden van bestaande wegen. D66 zet in op vervoer via fiets, over water en met het openbaar vervoer en voor de auto op een vrije doorgang door de Kiltunnel. En dat zijn oplossingen die we binnen enkele jaren kunnen realiseren.

Hier zetten wij ons voor in

- *Wij willen een 'Meldpunt Mobiliteit' voor het doorgeven van onveilige plekken en verbeteringsuggesties. Deze worden regelmatig met inwoners besproken*
- *Geen doorsnijdingen van het landschap: A4-Zuid is niet nodig als we de A29 kunnen verbreden, openbaar vervoer kunnen verbeteren, waterverbindingen en snelfietsroutes kunnen aanleggen*
- *Ruim baan voor betaalbaar openbaar vervoer, vervoer over water en de fiets*
- *Snelle fietsverbindingen tussen dorpen en van en naar het eiland*
- *Veiligere en beter verlichte fietspaden*
- *Extra aandacht voor scholieren en sportaccommodaties door beter openbaar vervoer en veiligere fietsroutes en oversteekplaatsen*
- *Fietsers en voetgangers krijgen zoveel mogelijk voorrang*

Auto en vrachtverkeer

- *Kiltunnel tolvrij*
- *Met prioriteit aanleggen randweg Klaaswaal*

- *Binnenwegen verbeteren en waar nodig verbreden en werken met spitsstroken.*
- *We onderzoeken of de busbaan gebruikt kan worden voor taxi*
- *Veilige overnachtingsplekken voor vrachtwagenchauffeurs*
- *Vrachtverkeer en zwaar verkeer strikt op goed aangegeven routes buiten de dorpen en op wegen die daarvoor geschikt zijn*
- *Vulstation voor waterstof en elektrische snel-laders langs of nabij de A29*
- *Ruimere carpoolgelegenheden nabij opritten A29*
- *Zeer grote aandacht voor doorstromingsoplossing bij de sluiting Heinenoordtunnel. Er moet een noodplan zijn voor ontsluiting bij de renovatie van de tunnel over 3 a 4 jaar*

Openbaar vervoer

- *P+R bij busstation Heinenoord en met elektrische laadpunten voor auto én fiets*
- *Uitbreiding nachtbus Rotterdam – Hoeksche Waard naar behoefte*
- *Opzetten van lokaal vervoer op maat tussen de dorpen. Hier horen geen bushaltes bij, maar meer OV op maat. Geen lege bussen meer laten rijden*
- *We dringen aan bij Rijkswaterstaat om een doorstroomverbetering voor OV in de Heinenoordtunnel te creëren*
- *Bij de nieuwe concessie voor openbaar vervoer zetten we in op schonere bussen*
- *We zetten in op een busverbinding naar Station Barendrecht*

Fiets

- *Snelle fietsverbindingen naar busstation Heinenoord en Rotterdam Zuidplein*
- *Snelle fietsverbindingen tussen de grote kernen*
- *Meer doorgaande fietspaden om woonwijken en dorpsharten te verbinden.*

Water

- *Opstappunten op het waterbusnetwerk naar Rotterdam en Dordrecht*

6. Innovatieve bedrijven en levendige winkelgebieden

“Ruim baan voor innovatieve bedrijven waarbij winkelen elke dag mag”

De Hoeksche waard is een forenseneiland. D66 wil meer doen om innovatieve en duurzame werkgelegenheid naar het eiland te halen. Daarom willen we ondernemingszin stimuleren en blokkades wegnemen. Niet de regels staan voorop, maar vooral of iets kan. We werken actief aan het verminderen van regels. Winkelgebieden staan nog steeds onder druk. Met een actief beleid gericht op ondersteuning willen we de diversiteit aan winkels behouden en waar het kan uitbouwen. De klant koopt steeds vaker waar en wanneer hij dat wil. D66 is daar duidelijk over: winkelen mag, elke dag. Daarom is D66 voorstander van de koopzondag.

Hier zetten wij ons voor in

Ondernemers

- *De gemeente is een actieve participant in de ondernemer overleggen. Wensen en verbeterpunten uit die overleggen worden serieus bestudeerd op taken voor de gemeente*
- *Een goed bereikbaar bedrijvenloket dat zich inspant om zaken voor elkaar te krijgen*
- *We gaan in gesprek met vastgoedeigenaren en ondernemers voor groeileerplekken voor startups en kleine ondernemers*
- *Stimuleren van ondernemerskracht en veiligheid via een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ)*
- *Marketing van het eiland voor bedrijven en winkeliers*
- *Faciliteer startende ondernemers met huisvesting en laagdrempelige voorwaarden*

Bedrijventerreinen

- *Actieve lobby, in samenwerking met metropoolregio Rotterdam-Den Haag en Provincie, om duurzame bedrijvigheid naar het eiland te halen*
- *Stimuleren van innovatieve, groene en duurzame bedrijven*
- *Bedrijven met minder oppervlakte en meer werkgelegenheid genieten de voorkeur*
- *Het ontwikkelen van een hoogwaardig kenniscentrum bevordert werkgelegenheid op niveau (bijvoorbeeld agrarisch onderzoek en kenniscentrum, ict- bedrijventerrein*
- *Waar het kan concentreren we bedrijvigheid en herontwikkeling we vrijkomende ruimte*
- *Oplossingen bij knelpunten in vervoer en bij ontsluitingen hebben prioriteit.*
- *Extra aandacht voor verkeersveiligheid zoals oversteekplaatsen en snelheid*

Winkelgebieden

- *Koopzondag mag*
- *Toegankelijkheid voor met name fiets en voetgangers verbeteren*
- *Voldoende bereikbare parkeerplekken voor bezoekers en winkelmedewerkers*
- *Leegstand winkels pakken we aan met actief beleid. Met een leegstandsverordening willen we vastgoedeigenaren stimuleren om mee te werken. Creëer mogelijkheden in bestemmingsplannen bij transformeren naar cultuur-, woon- of kantoorruimte.*

7. Een energieneutraal en duurzaam eiland

“Wij lenen ons eiland van de vorige generaties om door te geven aan de volgende.”

Wij geven het eiland beter door dan wij het hebben gekregen. De Hoeksche Waard moet in 2030 energieneutraal zijn. Vaart maken met verduurzaming op alle niveaus. De gemeente geeft in al haar handelen het goede voorbeeld. Dat begint met een controle op al het gemeentelijk beleid. Daarbij kiezen we voor de beste oplossing voor mens én milieu. Wij zetten ook in op bewustwording voor jong en oud. De gemeente draagt actief informatie uit hoe inwoners duurzaam kunnen leven en gebruik kunnen maken van subsidies. Nog te veel herbruikbaar materiaal komt als afval in grijze containers terecht: dat willen wij verminderen. Nieuwbouwplannen zijn altijd duurzaam en energieneutraal. Daarbij geldt: geen dak meer zonder zonnepanelen. Minstens 5 miljoen van de opbrengsten van de verkoop van aandelen Eneco gaan wij onderbrengen in een investeringsfonds om de achterstand van de Hoeksche Waard naar een duurzame toekomst te verkleinen.

Hier zetten wij ons voor in

De gemeente geeft het goede voorbeeld

- *Duurzaamheidstoets op al het beleid en alles wat we inkopen is duurzaam*
- *We stimuleren ambtenaren om te reizen per fiets of met elektrisch of openbaar vervoer*
- *De duurzaamheidsmakelaar brengt alle duurzame initiatieven in de Hoeksche Waard bij elkaar*
- *Voorlichting op scholen en aan inwoners over verduurzaming en hergebruik*

Bouwen en wonen

- *Alle nieuwbouw aardgasvrij en energieneutraal, waar het kan energieleverend.*
- *Versneld verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en schoolgebouwen*
- *Een duurzaamheidslening tot € 20.000 en lage rente om te investeren in energiebesparende maatregelen voor woningen*
- *Waar mogelijk verplicht plaatsen van zonnepanelen op deze daken.*
- *Vrij gebruik van warmte uit de grond onder de gemeente voor particulieren. Bestaande “duurzaamheidsbelastingen op grondwarmte” worden met terugwerkende kracht afgeschaft.*
- *Afspraken met HW Wonen en Vve’s om woningen versneld te verduurzamen*

Energiebronnen

- *Windmolens renderen beter uit de kust en aan de rand van het land. Draagvlak en meeprofiteren van inwoners zijn voor ons belangrijk*
- *Geen dak meer zonder zonnepaneel. Zonneweiden zijn in eerste instantie minder geschikt. Hierin volgen we het advies van het Hoeksche Waards Landschap*
- *Meeprofiteren van de restwarmte Botlek met aansluiting op warmterotonde Zuid-Holland*
- *Alternatieve energiebronnen die kunnen bijdragen zijn meer dan welkom*
- *Creëer een advies- en ondersteuningsteam om inwoners, ondernemers en initiatiefnemers van participatieprojecten zonne-energie*
- *Ontwerp een startsubsidie voor participatieprojecten (dak ruimte elders voor inwoners zonder dak ruimte voor zonne-energie)*

Afval en hergebruik

- *We stimuleren maximaal hergebruik en circulair handelen*
- *RAD maakt gescheiden inzamelen en aanbieden makkelijker*

Duurzaamheidsfonds van 5 miljoen

- *Om innovatie en versnelling van de ambities te stimuleren, bedoeld voor projecten die aantoonbaar een bijdrage leveren aan een meer duurzaam eiland*
- *Hoeksche Waard zoekt aansluiting bij aanpak van gemeente Goeree Overflakkee en sluit haar duurzaamheidsdoelen daarop aan.*
- *Agrarische bedrijven helpen en stimuleren om duurzaam te boeren*

8. Oog voor natuur

8a. Landschap

“Het behoud van het Nationaal Landschap is zeer belangrijk”

Het stelsel van dijken, wegbermen en kreken vormt de hoofdstructuur voor plant en dier in de intensief, agrarisch gebruikte omgeving. D66 is voor het behoud en de versterking van de binnen- en buitendijkse natuur en wil de waterkwaliteit in onze kreken en overige watergangen verbeteren. In het buitengebied zijn eveneens mogelijkheden om de bestaande kleine natuurelementen, zoals dijktafsluitingen en kreekoevers, beter te beheren. Wij zoeken daarbij nauwe samenwerking met het waterschap, de landbouw en groene organisaties. Een ecologisch goed functionerend buitengebied is zowel van belang voor de gebruikers en de toeristen als voor de natuur zelf.

In toenemende mate zal zoetwater voor de landbouw een probleem gaan vormen vanwege de opdringende verzilting als gevolg van onze waterstand, zeespiegelrijzing en havenaanleg- en verdieping. Het is van belang voor zowel landbouw als natuur dat er meer water in de polder komt. Niet water permanent uitslaan maar liever vaker opslaan. Met het oog op het verbeteren van de biodiversiteit in de kernen en de ecologische kwaliteit van het openbaar groen wil D66 naar een planmatige heroverweging van het gemeentelijk groenbeleid.

Hier zetten wij ons voor in

Nieuwe doorsnijdingen van het landschap voorkomen.

- Aanstellen van een ecooloog in gemeentelijke dienst.
- *Herwaardering van de groene inrichting in de kernen.*
- *Op daartoe geschikte plaatsen kunnen kreken verbreed worden tot robuuste waterlopen.*
- *Verbetering van de waterkwaliteit in sloten en kreken*
- *Verhogen van de peilen in sloten en secundaire watergangen.*
- *In 2027 moet volgens de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) al het water chemisch en biologisch gezond zijn. D66 wil dit graag bevorderen.*
- *Het opslaan van zoetwater in nieuw te vormen waterlopen en bergingsbassins.*
- *Een Haringvliet met getijdenwerking.*

8b. Agrarische Sector

“Ruimte voor verantwoorde landbouw”

In de Hoeksche Waard is 55% van onze ruimte agrarisch gebied. De agrarische sector mag gerust gezien worden als hét boegbeeld van ons eiland. D66 ziet toekomst voor agrarische bedrijven die in evenwicht met hun omgeving produceren, de ecologische landbouw. Het produceren van voedsel heeft namelijk directe invloed op het milieu en onze gezondheid. D66 wil dat voedselproductie op zijn minst neutraal is voor het milieu en bijdraagt aan het behoud van biodiversiteit. De relatie tussen plant en dier en bodem en water moeten in evenwicht zijn. Volgens ons kunnen agrariërs en natuur heel goed naast én met elkaar bestaan. Wij willen dat er ruimte voor de landbouw is om zich te kunnen blijven ontwikkelen, het in acht nemen van de typische kenmerken van de Hoeksche Waard, te weten het open landschap, is daarbij wel een vereiste. Wij mogen trots zijn op de innovatieve, agrarische ontwikkelingen en bedrijven op ons eiland. De ontwikkeling van een *Foodlab*, een educatief kenniscentrum waarmee tijdens de afgelopen raadsperiode reeds de eerste stappen zijn gemaakt, hebben dan ook onze volledige steun.

Initiatieven, zoals megastallen en het uitbouwen van grootschalige glastuinbouw, passen naar onze mening niet in de Hoeksche Waard. Landbouwverkeer hoort erbij in onze regio. De gemeente moet pro-actief zijn in het overleg tussen inwoners en agrariërs om gezamenlijk beleid te maken en onveilige situaties te voorkomen.

Hier zetten wij ons voor in

- *We ondersteunen de visie van LTO-Noord met het accent op duurzame en natuurinclusieve landbouw*
- *We stellen samen met de agrarische sectorbeleid op, en stimuleren samenwerking op het gebied van cultuurhistorie, recreatie, natuur en onderwijs*
- *Betere verkeersveiligheid m.b.t. landbouwverkeer*
- *We zetten in op een Foodlab, een kenniscentrum voor innovatie in de landbouw*
- *Een roulerende oogstmarkt voor biologische streekproducten*
- *Geen megastallen of grootschalige glastuinbouw.*

9. Hart voor dieren

"Bij al het beleid moet het belang van het dier voorop staan"

De Hoeksche Waard kent een bloeiende flora en fauna. Op de biodiversiteit en het welzijn van onze dieren zijn we zuinig. Daarom kiezen wij voor een integraal beleid voor dierenwelzijn. Voor zowel het houden van dieren thuis, de veehouderij als in het wild. Uitgangspunt is altijd: het belang van het dier staat voorop. Zo willen wij meer controle op omgang met dieren bij evenementen. Gebeurt dit niet diervriendelijk, dan gaat in het ergste geval het evenement niet door. Veehouderij moet diervriendelijk. Megastallen horen daar niet bij.

In de intensieve veehouderij (bio-industrie) staat het belang van bedrijfswinst en niet van het dier voorop en daarom wordt dat afgebouwd. Het afschieten van dieren vindt alleen plaats als overtuigend is vastgesteld dat 1.) het nodig is en 2.) niet anders kan. Samen met de provincie pakken we het stropen streng aan. In natuurgebieden zien we toe op een gezonde populatie van dieren, zoals de vogelstand. Hondenbelasting kan worden afgeschaft als bezitters zich aan de opruimplicht houden. En omdat dieren stress ervaren door vuurwerk, willen wij het afsteken daarvan beperken.

Hier zetten wij ons voor in

- *Bij al het beleid staat het belang van het dier voorop.*
- *Er moet voldoende opvang voor dieren zijn*
- *Wij willen voor mensen die het niet kunnen betalen, de kosten vergoeden wanneer het noodzakelijk is een huisdier af te staan aan het asiel*
- *Bij bouwprojecten houden we rekening met de leefruimte van dieren*
- *Bij evenementen met dieren staat hun welzijn voorop. Anders gaat het niet door.*
- *Nieuwe veeteelt laten we alleen nog maar toe als het diervriendelijk gebeurt*
- *De bio-industrie wordt afgebouwd*
- *We stimuleren het chippen van honden en katten*
- *Voor honden moeten er voldoende uitrenvelden zijn en voor de eigenaren poepzakjes en afvalbakken. Dit wordt gecombineerd met goede handhaving*
- *Als hondenbezitters zich goed houden aan de opruimplicht, kan de hondenbelasting worden afgeschaft*
- *Jacht op overlast gevend wild, zoals ganzen, alleen als het niet anders kan*
- *Stropen wordt in samenwerking met de provincie streng aangepakt*
- *In natuurgebieden zien we toe op het belang van dieren, zoals de vogelstand*
- *We beperken het afsteken van vuurwerk zodat dieren minder stress ervaren*

10. Onderwijs

“Onderwijs voor iedereen, op elke leeftijd en elke plek”

Wij willen de aanpak moderniseren waarbij de school centraal staat en niet of ze ‘openbaar’ of ‘bijzonder’ is. Ouders baseren zelf hun schoolkeuze steeds vaker op zaken als kwaliteit, aanpak en afstand en sfeer van een school. Voor D66 zijn alle scholen, ongeacht hun grondslag, transparant over hun financiën en prestaties. De inhoud van het onderwijsprogramma is aan de scholen en leerkrachten zelf. Het gaat niet meer alleen om schrijven en rekenen, maar ook om natuureducatie, digitale vaardigheden en omgaan met geld. Wij vragen meer aandacht voor de geschiedenis van de Hoeksche Waard. D66 is voorstander van een doorgaande leerlijn van 2 -18 jaar en stimuleren ontwikkelingen die leiden tot een integraal kind centrum. Op deze locaties komen peuteropvang, buitenschoolse opvang (BSO), sport en cultuur samen in het hart van onze dorpen.

Laaggeletterdheid, cultuureducatie en Hoeksche geschiedenis krijgen speciale aandacht. Schoolgebouwen dienen in goede staat te verkeren. D66 wil het bedrijfsleven en het voortgezet onderwijs stimuleren om blijvend met elkaar op te trekken voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt. Waar het kan willen we het onderwijs zo dichtbij als mogelijk houden. De bibliotheek is een belangrijke ontmoetingsplaats op andere locaties, zoals in woonzorgcentra en op scholen

Hier zetten wij ons voor in

Algemeen beleid

- *Stimuleren van samenwerking tussen onderwijs, sport- en cultuurverenigingen, bedrijfsleven en het jongerenwerk*
- *Aandacht voor geschiedenis Hoeksche Waard door stimuleren samenwerking scholen, musea en gemeente*
- *Terugdringen van het aantal vroegtijdig schoolverlaters.*
- *Wij willen in zoveel mogelijk dorpen een integraal kindcentrum. Een stimuleringsprogramma voor de aanloopkosten kan dit bevorderen*
- *Bekostiging van leerlingenvervoer voor ouders van kinderen met een beperking.*
- *Hogere vergoeding voor verduurzamen van schoolgebouwen. De scholen kunnen met hun daken de investeringen terugverdienen*

Onderwijsaanbod

- *We ondersteunen de ontwikkeling van een Mbo-opleiding*
- *Taalles vanaf dag één voor migranten*
- *We bieden hulp voor het vinden van stages en leerplekken*
- *‘Geen kind het eiland af’ voor passend primair en voortgezet onderwijs*

Bibliotheek

- *Wij steunen de decentralisatie van de bibliotheek en de ‘Bibliotheek op School’*

- *Bij de bibliotheek zien we kansen voor cultuureducatie en het terugdringen laaggeletterdheid*

11. Wonen

“Wonen voor jong en oud”

De Hoeksche Waard vergrijsst. We worden ouder en door aanpassingen aan woningen maken wij het mogelijk om langer comfortabel in de woning te blijven wonen. Jonge mensen trekken uit de Hoeksche Waard om te gaan studeren en keren niet altijd weer terug als zij een gezin starten. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat we het aantrekkelijker moeten maken voor jonge mensen om hier te wonen. Wij willen de woningbouw versnellen en meer bouwen voor verschillende doelgroepen. Woningen zijn vaak duur. We willen de startersleningen verlengen en uitbreiden waar het kan. En nieuwbouw goedkoper maken door particulier opdrachtgeverschap te stimuleren. Diversiteit in woningbeleid vinden wij belangrijk waarbij jong en oud worden samengebracht. Dat betekent voldoende woonruimte voor gezinnen, starters en senioren, zodat doorstroming op de woningmarkt wordt gecreëerd. Daarbij willen we nadrukkelijk aandacht en ruimte voor nieuwe woonvormen, zoals *Tiny Houses* en kangoeroewoningen. Omdat afwatering een steeds groter probleem geeft, willen wij een wateradviseur aanstellen die zich buigt over bouwplannen. Bij bouwplannen ontstaat te vaak frustratie, omdat buurtbewoners onvoldoende zijn geïnformeerd en betrokken over de plannen in hun buurt. Wij betrekken buurtbewoners sneller en ook volledig. En geven alle ruimte om mee te denken en te praten.

Hier zetten wij ons voor in

- *Wij willen in gesprek met de provincie om meer woningen te kunnen realiseren in samenhang met groei van werkgelegenheid en aanpak vergrijzing*
- *Wij gaan de mogelijkheden voor startersleningen verruimen*
- *Er komt meer ruimte voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)*
- *We versnellen de woningbouw door vlottere vergunningverlening en eenvoudigere procedures*
- *We willen een groter aandeel woningen voor jonge alleenstaanden, jonge gezinnen en ouderen*
- *Het voorzien in passende woonruimte voor ouderen bevordert de doorstroming en creëert woonruimte voor gezinnen. Deze duurzame aanpak voorkomt de voortdurende bouw van hetzelfde aanbod*
- *Meer ruimte voor kangoeroe- en mantelzorgwoningen*
- *We willen welstandvrij bouwen*
- *Bij nieuwbouw geldt kleinschaligheid en inpassen zoveel als mogelijk bij bestaande bebouwing*
- *Wij willen geen grootschalige VINEX-wijken*
- *Elke woning zo duurzaam als het kan (zie hoofdstuk Duurzaamheid)*
- *Bij bouwplannen worden bewoners ruim van tevoren geïnformeerd én betrokken. En er is volop mogelijkheid om mee te denken én te praten.*

12. Jongeren

“Er moeten meer uitgaansmogelijkheden voor de jeugd komen.”

De jeugd heeft de toekomst, maar dan moeten wij er wel voor zorgen dat het aantrekkelijk is voor de jeugd om hier te blijven. Wij vinden dat het nu tijd wordt voor een goede uitgaansgelegenheid waar jongeren zich thuis voelen.

Ook jonge mensen willen graag betrokken zijn bij hun leefomgeving en de politiek. Wij willen wij ook hun mening betrekken. Een (traditionele) jeugdraad klinkt leuk, maar werkt meestal niet. Beter is een eigentijdse aanpak, waarmee jongeren zelf aan de slag willen. Een mooi voorbeeld hiervan is ‘Jong OBL’. Daarbij bedenken jongeren zelf wat ze kunnen doen en voeren ze veel zelf uit. De gemeente helpt met kennis en geld.

Verder willen wij jongeren die een bijzondere prestatie verrichten in het zonnetje zetten met een jeugdlintje en een kinderburgemeester in het leven roepen.

Hier zetten wij ons voor in

- *We betrekken jongeren bij beleid met hulp van moderne middelen, zoals Instagram*
- *Jongeren participeren naar voorbeeld van ‘Jong OBL’ komt er een ‘Jong HW’, waarin jongeren uit zoveel mogelijk dorpen betrokken zijn.*
- *We werken met jongeren aan het stimuleren van ondernemers om een uitgaansgelegenheid voor hen te realiseren*
- *Jongeren denken mee wat er nog nodig is voor hen, bijvoorbeeld voor sport en recreatie*
- *Met het jeugdlintje zetten we jongeren die een bijzondere prestatie leveren in het zonnetje*
- *Wij benoemen een aantal keer per jaar voor een dag een kinderburgermeester*

13. Sport

“Sport is gezond voor lichaam en geest en moet voor iedereen toegankelijk zijn.”

Sport is een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl. Sport draagt sterk bij aan een gezond en een gelukkig leven, voor alle leeftijden en het verbindt mensen met uiteenlopende achtergronden met elkaar. Sporten is echter niet vanzelfsprekend voor iedereen. Wij willen dat iedereen die wil, ook kán sporten. De Hoeksche Waard heeft een groot sportaanbod en een rijk verenigingsleven, gedragen door veel vrijwilligers. In de eerste plaats gaan we uit van de eigen kracht en visie over de invulling van de rol van een vereniging binnen de samenleving. Hebben verenigingen hier moeite mee, dan kunnen zij ondersteund worden door de gemeente. Wij steunen de oprichting van een eilandbrede sportraad als gesprekspartner van de gemeente. Deze sportraad levert bijdragen voor een visie en een meerjarenplan op sport en accommodaties. Combinatiefunctionarissen leggen de verbinding tussen onderwijs, zorgcentra, sport en cultuur. Voor sporters met een mentale of fysieke beperking willen wij meer mogelijkheden creëren om te sporten.

Hier zetten wij ons voor in

- *Stimuleren van samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen bij de gymles*
- *Het ondersteunen van onze sportverenigingen bij het creëren van mogelijkheden voor de steeds individuelere sportbeleving*
- *Toegankelijke sportvoorzieningen in de buurten zoals trapvelden, hardlooppaden en fitnessstoestellen*
- *Wij ondersteunen de oprichting van een sportraad*
- *Wij versterken combinatiefunctionarissen*
- *Meer mogelijkheden voor sporters met een mentale of fysieke beperking*
- *De sport- en cultuurregeling voor gezinnen met lage inkomens wordt verruimd*
- *Als er algemeen nut is, dan stellen wij de vereniging vrij van leges bij nieuwbouw*

14. Kunst en Cultuur

“Kunst en cultuur zijn het investeren waard: het is tijd voor écht cultuurbeleid”

Kunst en cultuur verbinden mensen en verrijken ons leven en dragen bij aan de aantrekkelijkheid van het eiland. De Hoeksche Waard kent tal van verenigingen die actief zijn op het gebied van kunst en cultuur. Denk daarbij aan dans, zang, toneel, schilderen, fotografie, kunstenaars. Verenigingen drijven op de inzet van vrijwilligers en zorgen voor sociale samenhang. Zij vormen het cement binnen onze samenleving. Een breed cultuuraanbod zorgt ook voor een aantrekkelijk eiland om op te wonen. Veel politieke partijen willen niet of nauwelijks investeren in cultuur, maar wij willen juist een actief beleid voeren om verenigingen, kunstenaars en hun aanbod te ondersteunen. Het aanbod is nog versnipperd en het is voor verenigingen soms lastig om voldoende vrijwilligers te behouden. Krachten moeten daarom gebundeld worden. De bibliotheek en het Platform voor Kunst en Cultuur kunnen hieraan bijdragen. Daarnaast willen wij een Cultuurfonds met een jaarlijkse omvang van 1 miljoen euro.

Dit fonds is bedoeld om nieuwe initiatieven die een bijdrage leveren aan een hechtere samenleving in de dorpen en buurschappen éénmalig te ondersteunen. Naast ontspanning draagt cultuur ook bij aan de ontwikkeling van de hersenen van kinderen en helpt het bij mensen met dementie. Daarom willen wij cultuureducatie en de toegankelijkheid waarborgen. Musea, historische plekken en gebouwen gaan we versterken. Wij pleiten al jaren voor een theater op ons eiland en wat ons betreft is nu het moment daar om te investeren. Daarbij gaan we voor een multifunctionele voorziening op een aantrekkelijke locatie met horeca in de buurt, die zowel geschikt is voor onze verenigingen als voor professionele producties.

Hier zetten wij ons voor in

- *De gemeente ontwikkelt een integraal cultuurbeleid inclusief cultureel erfgoed*
- *Er komt een cultuurfonds van tenminste 1 miljoen euro om het aanbod te versterken en te vergroten*
- *Samen met het onderwijs en Platform voor Kunst en Cultuur werken wij aan cultuureducatie voor jong en oud*
- *Wij nemen deel aan het Rijksprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit en wij motiveren scholen om deel te nemen aan het programma Meer Muziek in de Klas.*
- *Er komt een multifunctioneel cultureel centrum voor onder andere toneel, cabaret, zang, dans, films, boeklezingen. Met professionele faciliteiten, goede parkeermogelijkheden en nabij horeca- en uitgaansgelegenheden.*
- *De sport- en cultuurregeling voor gezinnen met lage inkomens wordt verruimd*
- *De ontwikkeling van Fort Buitensluis naar een nieuwe invulling ondersteunen wij*
- *Musea krijgen een depot voor de opslag van waardevolle museumstukken*
- *Historische plekken en gebouwen worden versterkt*
- *De gemeente heeft een actieve rol om cultuurinitiatieven te verbinden, bijvoorbeeld als het gaat om expositie van kunstenaars en beschikbare locaties*

- *Eén overkoepelende museumorganisatie voor de verschillende musea in de gemeente. Subsidie en beleid in één hand. Professionalisering binnen bereik*
- *We willen nagaan of er naar voorbeeld van de 'Rotterdampas' ook een 'Hoeksche Waardpas' mogelijk is*

15. Toerisme en recreatie

“Meer mogelijkheden en bekendheid voor recreatie, streekproducten en verblijf.”

Veel mensen zien de Hoeksche Waard als een doorgangsgebied, een manier om van Rotterdam naar Zeeland te gaan. Wij willen dat mensen uitstappen en het eiland gaan beleven en ervan genieten. Ons eiland is daarbij meer dan een natuurgebied. Het mooie diverse landschap, de polders, de dijken, het vele water en Tiengemeten. De Hoeksche Waard leent zich bij uitstek voor toerisme en recreatie: wandelen, fietsen, kanoën en watersport. Daarnaast herbergt het eiland veel ambachten en streekproducten om trots op te zijn. En het bruist van de folklore en festivals. We zijn blij met alle initiatieven die er zijn. Wat ons betreft komt er meer ruimte voor B&B's, boerencampings en hotels. Ook staan wij open voor de ontwikkeling van een bungalow- of recreatiepark op een centrale plaats in de Hoeksche Waard in nabijheid van voorzieningen en met de mogelijkheid tot een goede afwikkeling van het verkeer.

Wij zetten in op een actieve marketing van de Hoeksche Waard, zogenaamde 'Eilandmarketing'. Waarbij de mooie plekken die wij kennen, zoals Oude Tol, Hitserse Kade en Fort Buitensluis voor veel meer mensen bekend worden. Hierin trekken ondernemers, organisaties en de gemeente samen op. Tot slot willen wij investeren in lokale media, zoals Omroep Hoeksche Waard, omdat die ook een bijdrage leveren aan de promotie van activiteiten op het eiland.

Hier zetten wij ons voor in

- *Eilandmarketing: samenwerking tussen ondernemers en de gemeente om meer mensen naar het eiland te halen.*
- *Inventariseer toeristische trekpleister, plekken die wij gewoon vinden zijn voor bijvoorbeeld Chinezen en Amerikanen heel bijzonder.*
- *Het laten ontwikkelen van een toeristisch pakket voor buitenlanders. De toeristen van cruiseschepen en Schiphol die ons land bezoeken naar de Hoeksche Waard trekken en duidelijk maken welke mooie en bijzondere gebieden ons eiland heeft.*
- *Aandacht voor streekproducten en ambachten*
- *Ruimte voor initiatieven die de aantrekkelijkheid van recreatie en toerisme vergroten*

16. Financieel degelijk beleid en de laagste lasten

D66 heeft zich altijd ingezet voor de laagst mogelijke lasten. De Hoeksche Waard heeft, na de fusie, nog steeds één van de laagste belastingtarieven van Nederland. Daar staan wij voor. Het laag houden is echter geen doel op zich. Wij willen geen wedstrijd om de laagste lasten, dan betaalt uiteindelijk de inwoner de rekening: dienstverlening en voorzieningen worden dan minder goed. Wij willen de goede dienstverlening en onze mooie voorzieningen behouden én investeren waar nodig in een vitaal eiland. Bij ons kunt u rekenen op een sluitende begroting en de laagste lasten. Het herindelingsbudget zetten wij in waar het voor bedoeld is: het goed neerzetten van de nieuwe gemeente. Blijft er geld over, dan gaat dat naar de algemene middelen. Wij willen daarbij geen onnodige potjes creëren. De eenmalige inkomsten van de precario – belasting voor bedrijven zoals Stedin voor ondergrondse leidingen - zullen op termijn verdwijnen en moeten wat ons betreft vanaf nu teruggegeven worden aan de inwoners. De verwachte meevaller van de verkoop van aandelen Eneco gebruiken wij deels om de duurzame ambities te betalen en te versnellen. Verder hanteren we het principe: wie vervuult of wie baat heeft, die betaalt.

Hier zetten wij ons voor in

- *Het laagst mogelijk tarief voor alle gemeentelijke belastingen en leges*
- *Wie vervuult of wie baat heeft, die betaalt*
- *Precariogelden worden jaarlijks via een eenmalige uitkering of korting aan inwoners terugbetaald*
- *Als hondenbezitters zich goed houden aan de opruimplicht, kan de hondenbelasting worden afgeschaft*
- *De begroting is sluitend en op lange termijn in evenwicht*
- *We leggen geen onnodige potjes aan en gaan niet bankieren met gemeenschapsgeld*
- *Het herindelingsbudget wordt ingezet waar het voor bedoeld is: het goed neerzetten van de gemeente*